

Наукові перспективи
Видавнича група

Перспективи та інновації науки

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Християнська академія педагогічних наук України

Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

№ 5(63) 2026

Київ – 2026

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

Ідентифікатор медіа - R40-05846

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5\(63\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5(63))

«Перспективи та інновації науки»: журнал. 2026. № 5(63) 2026. С. 5440

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

*Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації
«Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 18.05.2026, № 7/5-26)*

*Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії
Калиновської*

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Електронний науковий журнал «Перспективи та інновації науки» заснований з метою висвітлення актуальних питань теорії та практики медицини, біології, біотехнології та реабілітації в Україні, за кордоном. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Голова редакційної колегії:

Вадзюк Степан Несторович - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (Україна)

Заступник голови редакційної колегії: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна)

Редакційна колегія:

1. **Алієв, Ельнур М.** доктор медичних наук, професор, професор Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
2. **Бабова Ірина Костянтинівна** - доктор медичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу економічного регулювання природокористування ДУ "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України", лікар ФРМ (фізичної та реабілітаційної медицини) ДУ "Територіальне медичне об'єднання МВС України по Одеській області" (Одеса, Україна)

3. **Галандаров, Вагіф Календер** Доктор медичних наук, доктор філософії, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
4. **Гарасєв, Ельдар Абдулла** доктор медичних наук, професор кафедри загальної та токсикологічної хімії, Заступник директора Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
5. **Ельдар Елієв** доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
6. **Жуков Валері**, Університет Миколи Коперника в Торуні (Торунь, Польща)
7. **Іншакова Ганна Вадимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
8. **Кернаєс Андрій В'ячеславович** – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психологічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
9. **Коваль Галина Миколаївна** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
10. **Корильчук Неоніла Іванівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
11. **Левков Анатолій Анатолійович** - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доцент кафедри онкології, радіаційної медицини та радіології Полтавського державного медичного університету (Полтава, Україна)
12. **Мочалов Юрій Олександрович** - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
13. **Олійник Світлана Валентинівна** - кандидат фармацевтичних наук, доцент, доцент кафедри аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету
14. **Пасько Ольга Миколаївна** - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.(Одеса, Україна)
15. **Помиткіна Любов Віталіївна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
16. **Теренда Наталія Олександрівна** - доктор медичних наук, професор, т.в.о завідувача кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
17. **Черська Марія Сергіївна** - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
18. **Шульгай Аркадій Гаврилович** - доктор медичних наук, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

- Красний Д.М., Добридень А.В.** **1032**
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З КЛАСНИМ КОЛЕКТИВОМ У РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Крупіна Л.В.** **1045**
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Кубік М.А., Мартинюк С.В.** **1058**
ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ ДЛЯ РОЗРОБКИ ТА ОЦІНКИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
- Кузнецова М.О., Бібіченко В.О., Кузнецова І.К., Кузнецов К.А., Мещерякова І.П., Токаренко Ю.В.** **1068**
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Курташ Н.Я., Кінаш Н.М., Левицький І.В.** **1088**
ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, OSCE ТА РЕФЛЕКСИВНИХ ПРАКТИК У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ (IV–VI КУРС): ТРИРІЧНЕ ПРОСПЕКТИВНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ
- Кутняк О.А.** **1105**
МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ОСНОВИ ШКІЛЬНОГО КУРСУ МАТЕМАТИКИ»
- Лавриш Ю.Е.** **1116**
ПЕДАГОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ВІДКРИТІ ДАНІ: ПОРІВНЯННЯ ПІДХОДІВ У ЄВРОПІ, США ТА УКРАЇНІ
- Лаппо В.В.** **1129**
ОРГАНІЗАЦІЯ ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВИХОВАННЯ

УДК 378:61:37.014.6:37.011.3-051:303.62

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5\(63\)-1068-1087](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-5(63)-1068-1087)

Кузнецова Мілена Олександрівна кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної патофізіології імені Д.О. Альперна, Харківський національний медичний університет, м. Харків, <https://orcid.org/0009-0001-8255-4837>

Бібіченко Вікторія Олександрівна кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної патофізіології імені Д.О. Альперна, Харківський національний медичний університет, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0002-9141-0579>

Кузнецова Ірина Костянтинівна асистент кафедри медичної біології, Харківський національний медичний університет, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0002-7782-8848>

Кузнецов Костянтин Андрійович асистент кафедри медичної біології, Харківський національний медичний університет, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0003-0498-2489>

Мещерякова Ірина Павлівна кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної біології, Харківський національний медичний університет, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0002-3172-3178>

Токаренко Юрій Володимирович викладач кафедри забезпечення державної безпеки навчально-наукового інституту забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, м. Харків, <https://orcid.org/0009-0007-1137-8147>

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Військовий конфлікт на території України став одним з найсерйозніших викликів для населення країни. Він став каталізатором для змін в усіх сферах життя країни, зокрема вищої освіти. Так, відбувся поступовий перехід на цифрове освітнє середовище, що своєю чергою вплинуло на якість освітнього процесу.

Метою вказаного дослідження було визначити особливості впливу освітнього середовища на професійний розвиток здобувачів вищої освіти.

Матеріали та методи. Для проведення дослідження було залучено 141 особу, а саме 121 здобувача вищої медичної освіти Харківського національного медичного університету та 20 здобувачів післядипломної освіти, які проходили практику на базі КНП Харківської обласної клінічної лікарні. Було проведено аналіз опублікованих у вітчизняних та фахових виданнях наукових публікацій.

Водночас було проведене, соціологічне дослідження, задля реалізації якого використовували спеціально розроблений опитувальник, який поширювався за допомогою Google forms в найбільш популярних серед здобувачів соціальних мережах, наприклад, Viber, WhatsApp, Instagram, Facebook та ін. На початку соціологічного дослідження респондентів було ознайомлено з його метою і задачами. Крім того було отримано інформовану згоду на участь в дослідженні.

Результати. Під час аналізу даних опитування продемонстрував, що не зважаючи на війну більшість опитаних позитивно оцінила рівень психологічного комфорту. В бальному еквіваленті оцінка безпечності освітнього середовища продемонструвало, що більшість респондентів оцінили його в 5 балів. Оцінка якості освітнього середовища за критерієм доступності викладача продемонструвало, що найбільша кількість респондентів -32%, оцінила його в 4 бали. Оцінка якості володіння викладачами технологіями дистанційного навчання продемонструвало, що найбільше число опитаних 39% оцінили їх в 4 бали та 29% в максимальні 5 балів.

На думку респондентів найбільшою мірою на стан освітнього середовища під час війни впливали, такі чинники, а саме: застосування інтерактивних технологій, розчарування в обраній професії та втрата мотивації до навчання. Водночас дослідження застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі, продемонструвало позитивний їхній вплив на психологічний стан здобувачів, що проявлялось в 34% випадків покращенням настрою, ще в 23% - покращенням навичок взаємодії з одногрупниками та ще в 21% - зростанням мотивації до вивчення дисципліни.

Вплив даного чинника на професійне зростання продемонструвало, що у 35% опитаних формувались навички побудови причинно-наслідкових зв'язків та професійної стійкості та ще в 34% випадків їх використання покращувало критичне мислення.

Висновки. Отже, засновуючись на даних проведеного дослідження, можливо зробити висновок про вплив освітнього середовища не тільки на професійний розвиток, а й психологічний стан здобувачів вищої освіти.

Найбільш важливими критеріями за допомогою, які на думку здобувачів вказували на якість освітнього середовища під час війни були, психологічний комфорт, доступність викладача для здобувачів, рівень володіння викладачами технологіями дистанційної освіти. Все це створює передумови для покращення психологічного стану респондентів та зростання мотивації до навчання, а також навичок взаємодії з іншими членами академічної групи.

Ключові слова: освітнє середовище, вплив війни, професійний розвиток, здобувачі вищої освіти.

Kuznetsova Milena Olexandrivna PhD, associate professor, associate professor of the Department of General and Clinical Pathophysiology named after D.O. Alpern, Kharkiv national medical university, Kharkiv, <https://orcid.org/0009-0001-8255-4837>

Bibichenko Viktoriia Olexandrivna PhD, associate professor, associate professor of the Department of General and Clinical Pathophysiology named after D.O. Alpern, Kharkiv national medical university, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0002-9141-0579>

Kuznetsova Iryna Kostiantynivna assistant of the Medical biology department, Kharkiv national medical university, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0002-7782-8848>

Kuznetsov Kostiantyn Andriiovych assistant of the Medical biology department, Kharkiv national medical university, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0003-0498-2489>

Meshcheriakova Iryna Pavlivna Candidate of medical science, associate professor, head of the Medical biology department, Kharkiv national medical university, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0002-3172-3178>

Tokarenko Yurii Volodymyrivich lecturer at the Department of State Security, Educational and research institute of State Security, National Academy of the National Guard of Ukraine, Kharkiv, <https://orcid.org/0009-0007-1137-8147>

THE IMPACT EDUCATIONAL ENVIRONMENT ON STUDENTS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Abstract. Challenging conditions of the war in Ukraine catalyzed alterations in various scopes of the country's life, including the higher educational process. A gradual digitalizing shift has taken place, affecting the quality of education.

The **aim** of the present research was to determine the impact of educational process features on students' professional development.

Materials and methods. 141 respondents were into the research (121 students from Kharkiv National Medical University and 20 students taking practical training in MNPE Kharkiv Regional Clinical Hospital). The analysis of publications on domestic and foreign issues was carried out. Additionally, a special questionnaire for the

ISSN 2786-4952 Online

sociological survey was created and distributed via Google-forms in popular social networks (Viber, WhatsApp, Instagram, Facebook, etc.). Every respondent was informed about the aim and purpose of the survey and gave consent to participate in the research.

Results. The analyses of the data demonstrated a high level of psychological comfort, even despite the war. The rating of this feature was high because most of the respondents evaluated it at 5 points. The quality of the educational environment was evaluated at 4 points by 32% of students. The skills of the teacher in distant education technologies were rated 4 by 39% of respondents and 5 by 29%.

According to respondents' opinions, the greatest impact on the educational environment at wartime was received from the following factors: interactive technologies application, disappointment in chosen profession, and loss of motivation for study. Together with that, the interactive technologies application demonstrated its positive influence on the psychological state of students, which manifested by their mood elation in 34% of reports, improvement of communication skills with group mates (23%), and raising the motivation to study (21%). Also, the influence of interactive technologies on professional development demonstrated the increase in skills of building cause-effect relations, professional tenacity (35%), and critical thinking (34%).

Conclusion. The educational environment has a strong influence not only on students' professional development but also affects their psychological state. The most significant criteria of this environment during wartime included psychological comfort, accessibility of the teacher for the students, and teachers' skills in technologies of distance education. Adhering to these criteria predisposes improvement of students' psychological state, raises motivation for study, and enhances interaction with group mates.

Keywords: educational environment, higher education students, professional development, wartime impact.

Постановка проблеми. За останні роки значною мірою змінилися підходи до організації освітнього процесу. Суттєвими факторами, які на це вплинули спочатку пандемія COVID-19, а потім війна в Україні. Загальною тенденцією, яка об'єднує ці фактори є перехід на дистанційний формат здобуття освіти, тобто відбулася цифровізація освітнього середовища [1].

Існує багато експертних думок, які вважають, що цифрове освітнє середовище позитивно впливає на освітній процес, оскільки сприяє появі у здобувачів навичок до пізнавальної діяльності та інтересу до навчання [1; 2]. Водночас існують менш позитивні відгуки щодо цього питання, оскільки є дослідження, які вказують на зворотній бік, тобто втрата мотивації до навчання [2; 4]. Крім того, деякі автори зазначають, що цифрове середовище може негативним чином впливати на психологічний стан, сприяючи розвитку депресії, оскільки здобувачі котрі не можуть своєчасно та якісно виконати завдання,

починають порівнювати свої результати з іншими і починають відчувати себе менш вартісними фахівцями, мають пригнічений настрій та втрачають інтерес і мотивацію до професійного зростання [3; 4].

Оскільки вважають, що ніколи не зможуть наблизитись до певного, нерідко вигаданого ідеалу [2].

Інші дослідники вважають, що одним з шляхів, які можуть сприяти позитивному впливу освітнього середовища є застосування інтерактивних технологій під час провадження навчального процесу [1; 6].

Так, було встановлено, що використання інтерактивних технологій, а саме онлайн-тестування, вікторини, обговорення групових проєктів і онлайн-дискусії, ділові ігри, що своєю чергою дозволяє підтримувати інтерес до вивчення дисципліни [1; 3; 5].

Ще однією перевагою цифрового середовища є можливість персоналізувати та адаптувати дану технологію під кожну конкретну тему та кожну групу, а також враховує рівень знань здобувачів, а також гнучкий формат, який дозволяє їм самостійно обирати час і формат навчання [1; 3].

Науковці вважають, що даний підхід дозволяє підвищити зацікавленість здобувачів в отриманні знань та оволодінні в подальшому професійними навичками [5].

Разом з цим постійно виникає питання, яким чином викладач може сприяти формуванню освітнього середовища [4]. Відповідь, полягає в тому, що педагог є одним з амбасадорів, який формує психологічний клімат в групі [2; 6]. Завдяки цьому створюються сприятливі умови не тільки для засвоєння матеріалу але і професійного розвитку [5].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням впливу освітнього середовища на здобувачів вищої освіти, займались такі науковці Гуревич Р., Гордійчук Г., Гуданич Н., які в своїх роботах розглядали переважно вплив інтерактивних технологій та цифрового середовища на здобувачів вищої освіти, більш поглиблено розглядали вплив застосування Moodle, Google Class тощо на освітній процес та його учасників: К.О. Данилишина, О.П. Пінчук, М.П. Шишкіна та ін. [1-5]. В своїх дослідженнях вони розглядали ефективність застосування даних технологій, оскільки провідної їх метою є полегшення доступу до освітнього контенту для здобувачів та відкриває можливості для залучення різноманітних корисних ресурсів, що допомагає розширити можливості для викладання не тільки теоретичних але і клінічних дисциплін, а також спрощує процес оцінювання [3; 5]. Останній аспект, дозволяє виключити суб'єктивізм викладача під час оцінювання здобувачів, зробити цей процес більш прозорим та уникнути порушення норм академічної доброчесності [4]. Крім того, залучення зазначених технологій в освітній процес дозволяє оцінити прогрес здобувачів в динаміці та побачити типові помилки, а також скорегувати навчальний процес у відповідності до тих питань, які викликали найбільші труднощі у студентів [1; 4].

Аналіз інших публікацій з даної тематики дозволяє визначити лише короткочасний вплив цифрового середовища на навчання здобувачів, а оцінити в довгостроковій перспективі поки що дуже важко, оскільки дана тематика залишається недостатньо висвітленою. Разом з цим недостатньо вивченим є питання щодо впливу інших зовнішніх чинників на якість освітнього процесу, а саме взаємовідносини в родині здобувачів, вплив думки оточення щодо вибору майбутньої професії абітурієнтом, ставлення самого здобувача до своєї майбутньої професії та розуміння вимог суспільства до медичних працівників.

Метою даного дослідження було визначити особливості впливу освітнього середовища на професійний розвиток здобувачів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Для проведення дослідження було залучено, 141 здобувача вищої освіти, з них 121 навчались на 1-6 курсах, I-IV медичних факультетів Харківського національного медичного університету (ХНМУ) та 20 були здобувачами післядипломної освіти, які працювали на базі КНП Харківської обласної клінічної лікарні (хірургічне та терапевтичне відділення). Вікова та статева структура розподілу респондентів, складалась з груп від 18 до 24-х років, а за статтю 87 були особи жіночої статі та 54 – чоловічої.

Для цього було використано описовий, соціологічний та аналітичний методи дослідження. Реалізація, яких включала: огляд статей опублікованих у вітчизняних та закордонних фахових виданнях, проведення опитування здобувачів та аналіз доступних даних щодо загальної успішності даних здобувачів з фундаментальних медико-біологічних та клінічних дисциплін, а також за рахунок оцінки середніх балів з їхньої успішності.

Для проведення опитування було використано спеціально розроблений опитувальник, який поширювався за допомогою Google forms в найбільш популярних серед здобувачів соціальних мережах, наприклад, Viber, WhatsApp, Instagram, Facebook та ін.

Перед початком дослідження аудиторію було ознайомлено з метою проведеного дослідження, а також зазначено, що участь в ньому є добровільною. Разом з цим респондентів було ознайомлено з мірою відповідальності дослідників за збереження отриманих даних.

Опитувальник, включав загальний блок питань (стать, вік, курс, факультет), другий блок, складали запитання щодо суб'єктивної оцінки респондентами якості освітнього середовища, факторів, які на думку здобувачів найбільшою мірою впливали на стан освітнього середовища, частоти застосування інтерактивних технологій, які саме технології використовувались, як це впливало на психологічний стан та формування професійних навичок; третій блок включав питання на визначення розуміння здобувачами питань з другої частини опитувальника, а саме визначення міри впливу застосування інтерактивних технологій та освітнього середовища в цілому на психологічний стан респондентів та на їхнє професійне зростання.

Крім того, за допомогою визначення середнього балу успішності було визначено об'єктивність наданих в ході опитування оцінок респондентів. Перед початком, дослідження всіх респондентів було ознайомлено з його метою та завданнями, а також отримано інформовану згоду на участь.

Результати та обговорення. Під час аналізу відповідей здобувачів вищої освіти було отримано доволі цікаві дані, що допомагають визначити вплив освітнього середовища.

Так, було проаналізовано дані щодо оцінки освітнього середовища з позицій психологічного комфорту (див рис. 1).

Рис. 1. Оцінка задоволеності здобувачами освітнього середовища за критерієм психологічного комфорту

Так, було встановлено, що більшість серед опитаних зазначили, що цілком задоволені рівнем психологічного комфорту, про свідчать 49% респондентів, водночас практично однакова кількість опитаних вказувала, що частково незадоволена або повністю незадоволена психологічним комфортом освітнього середовища, про що свідчили 15% та 14% опитаних відповідно.

Оцінка освітнього середовища за критерієм його безпеки для здобувачів, проводилась за принципом надання суб'єктивної оцінки, яка виражалась бальним еквівалентом від 1 до 5 балів (де 1 – повністю незадоволений, а 5 – цілком задоволений) продемонструвала цікавий розподіл даних (див. рис. 2-4).

Оцінка безпечності освітнього середовища за критерієм наявності укриттів

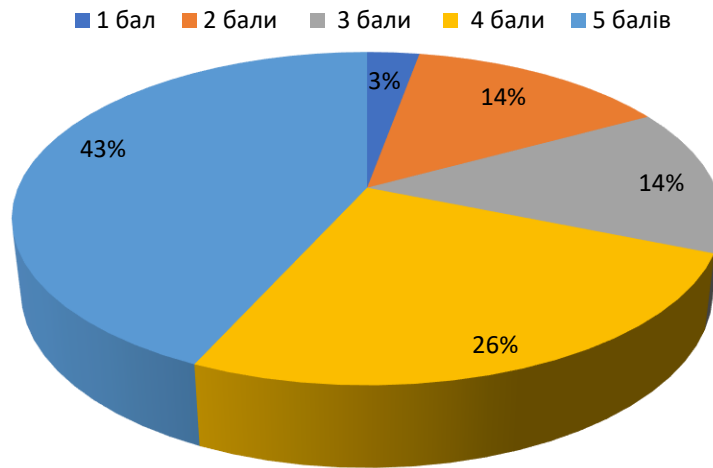

Рис. 2 Суб'єктивна оцінка здобувачами безпечності освітнього середовища за критерієм наявності укриттів

Так, переважна кількість здобувачів оцінила безпечність освітнього середовища за наявністю укриттів, продемонструвало, що 43% надали оцінку 5 балів та 26% оцінили в 4 бали. Водночас, найменша кількість респондентів (3%) оцінила освітнє середовище за цим критерієм в 1 бал.

Оцінка освітнього середовища за критерієм доступності викладача, продемонструвало наступну картину даних (див рис. 3).

Оцінка освітнього середовища за критерієм доступності викладача

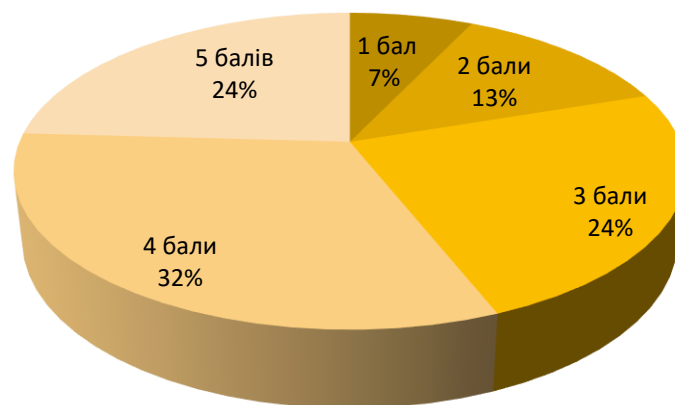

Рис. 3 Оцінка освітнього середовища за критерієм доступності викладача для здобувачів

Так, було встановлено, що найбільша кількість респондентів оцінила освітнє середовище за доступністю викладача для здобувачів, продемонстрував що найбільша кількість респондентів оцінила його в 4 бали (32%) і найменша 7% в 1 бал.

Оцінка освітнього середовища за якістю володіння викладачами технологіями дистанційного навчання, продемонструвала такі дані (рис. 4).

Рис. 4 Суб'єктивна оцінка якості володіння викладачами технологіями дистанційного навчання

Так, було встановлено, що здобувачі доволі високо оцінили рівень володіння викладачами технологіями дистанційного навчання, 39% зазначили, що можуть його оцінити в 4 бали, 29% вказували на оцінку – 5 балів та найменша кількість респондентів (4%) в 1 бал.

Дослідження факторів, які найбільшою мірою на думку здобувачів впливала на стан освітнього середовища, продемонструвала такі дані (див. рис.5).

Рис. 5 Фактори, які на думку здобувачів найбільшою мірою впливали на стан освітнього середовища

Так, на думку здобувачів найбільшою мірою на стан освітнього середовища впливає застосування новітніх інтерактивних технологій на, що вказував 21% опитаних, ще 18% вважали, що суттєво впливає розчарування в обраній професії та мотивація до навчання, а також 15% вказували на відсутність булінгу та конфліктів в академічній групі. Водночас найменша кількість респондентів 4% вказували на депресію пов'язану з війною як фактор, що впливає на освітнє середовище. Визначення частоти використання інтерактивних технологій продемонструвало такі дані (див рис. 6).

Рис. 6 Частота використання інтерактивних технологій під час викладання фундаментальних медико-біологічних дисциплін

Під час встановлення частоти використання інтерактивних технологій під час здійснення навчального процесу, продемонструвала, що більшість опитаних вказали, що викладачі в більшості випадків їх використання залежало від змістовного наповнення теми, про що свідчили 30% опитаних респондентів. Водночас практично однакова кількість респондентів зазначала, що викладачі або 3-4 або 1-2 рази використовували інтерактивні технології за час вивчення фундаментальних медико-біологічних дисциплін.

Встановлення, переліку технологій які використовувались під час навчального процесу (див. рис. 7).

Рис. 7 Інтерактивні технології, які використовуються в навчальному процесі

Аналіз інтерактивних технологій, які використовуються під час здійснення навчального процесу, продемонстрував, що найбільш поширеними є вікторини в Kahoot, про що свідчили 45% опитаних та платформу Wordwall на що вказували 35% респондентів, найменш поширеним було використання інтерактивних дошок, про що зазначали 8% респондентів.

Визначення впливу застосування інтерактивних технологій на психологічний стан здобувачів (див. рис. 8).

Рис. 8 Вплив застосування інтерактивних технологій на психологічний стан здобувачів

Аналіз відповідей здобувачів продемонстрував, що в більшості випадків, це значно покращувало настрої про це свідчили відповіді – 34% респондентів та покращувало навички взаємодії з одногрупниками, на що вказували 23% респондентів, ще 21% вказали, що сприяло зростанню мотивації до вивчення дисципліни. Водночас, найменша кількість респондентів (9%) зазначала, що використання інтерактивних технологій сприяло зникненню страху «помилки».

Визначення впливу освітнього середовища на формування професійних навичок, продемонструвало такі дані (див. рис. 9).

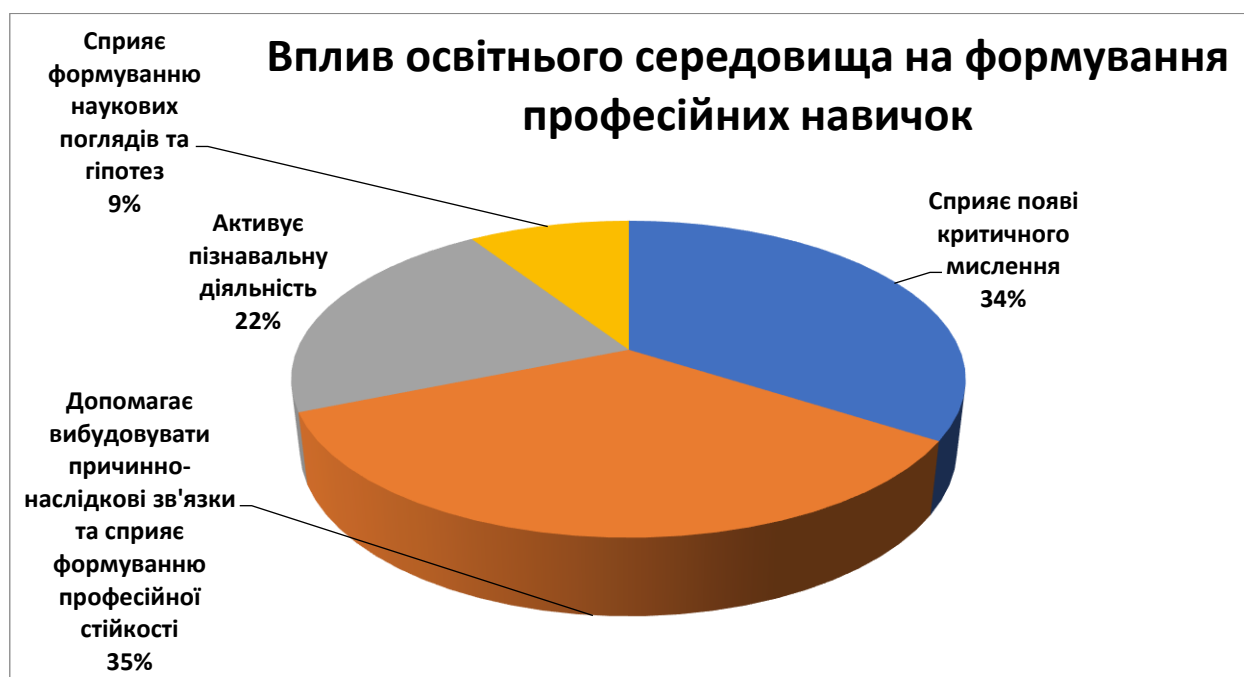

Рис. 9 Вплив освітнього середовища на формування професійних навичок серед здобувачів вищої освіти

Так, було визначено, що більшою мірою освітнє середовище допомагає вибудувати причинно-наслідкові зв'язки та сприяє формуванню професійної стійкості, про що вказували – 35% респондентів та, ще 34% опитаних сприяє появі критичного мислення. Водночас, найменша кількість респондентів 9% зазначила, що освітнє середовище сприяє формуванню наукових поглядів та гіпотез.

Оцінка міри впливу освітнього середовища на психологічний стан продемонструвало таку картину даних (див рис. 10).

Рис. 10 Оцінка міри впливу освітнього середовища на психологічний стан здобувачів вищої освіти

Так, було встановлено, що 44% респондентів вважали, що освітнє середовище значною мірою впливає на психологічний стан здобувачів та найменшою мірою вказували – 27,7% опитаних. Водночас, більшій кількості здобувачів було складно сказати щодо міри впливу зовнішніх позитивних чинників.

Така ж, саме динаміка відповідей була при оцінці міри впливу зовнішніх негативних чинників, тобто 46,1% вказували на те, що їм важко оцінити її. При дослідженні міри впливу внутрішніх чинників продемонструвало, що практично однакова кількість здобувачів 34,8% та 38,2% відповідно вважали, що цей чинник або не впливає або їм було складно оцінити їх роль.

Крім того, визначення міри впливу застосування інтерактивних технологій на психологічний стан (див. рис. 11).

Вплив застосування інтерактивних технологій на психологічний стан

Рис. 11 Оцінка міри впливу застосування інтерактивних технологій на психологічний стан здобувачів вищої освіти

Так, було визначено, що вплив застосування інтерактивних технологій на психологічний стан здобувачів вищої освіти, продемонструвало, що найбільша кількість респондентів вважало, що частково впливає, про що свідчило 34% опитаних. Найменша кількість опитаних зазначила, що їм важко оцінити міру впливу даного чиннику на їх психологічний стан.

Визначення міри впливу освітнього середовища на професійне зростання продемонструвало такі дані (див. рис.12).

Вплив освітнього середовища на професійне зростання

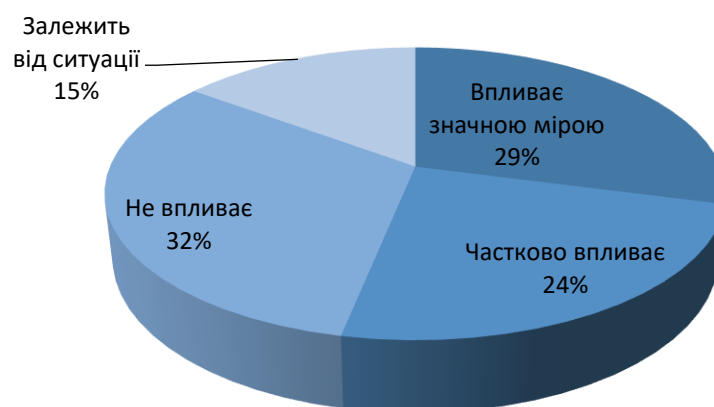

Рис. 12 Вплив освітнього середовища на професійне зростання здобувачів вищої освіти

Аналіз відповідей респондентів продемонстрував, що більшість здобувачів вважали, що освітнє середовище не впливає на їх професійне становлення та зростання, на що вказували 32% респондентів та найменша кількість вважала, що це залежить від ситуації, про що свідчили – 15% опитаних.

Визначення впливу інтерактивних технологій на професійне зростання продемонструвало такі дані (див. рис. 13).

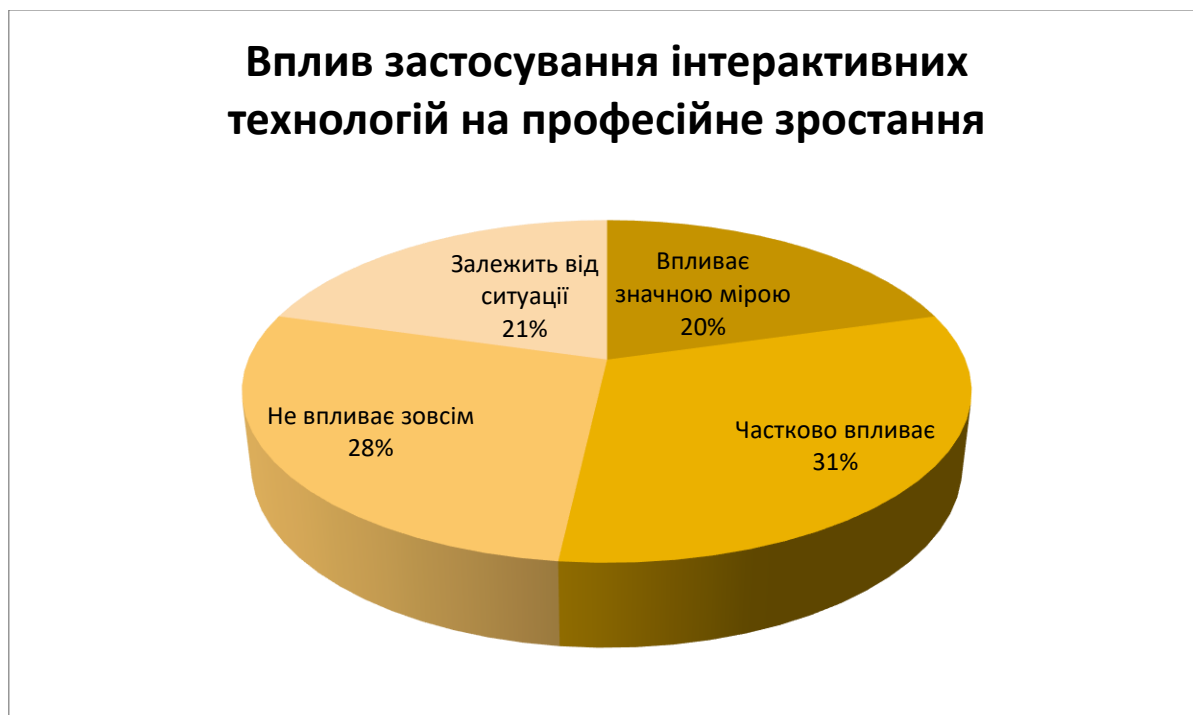

Рис. 13 Вплив застосування інтерактивних технологій на професійне зростання здобувачів вищої освіти

Під час аналізу відповідей респондентів було визначено, що більшість з опитаних вважала, що впливає частково, на що вказував – 31% опитаних респондентів.

Водночас найменше число респондентів, а саме 20% вказували на те, що впливає значною мірою.

Отримані, в ході дослідження дані вказують на те, що єдиної чіткої позиції щодо впливу освітнього середовища на психологічний стан та професійне зростання не має. Водночас здобувачі позитивно оцінили рівень, безпеки, психологічний комфорт та доступність викладача. Проте, виникає питання, що криється за такою позицією. Можливо, висока успішність?

Дослідження успішності здобувачів продемонструвало, що 64% респондентів мали середній бал – 4,0, інші 10% респондентів – 5,0 та ще 26% - мали середній бал – 3,0. Тобто, можливо зазначити, що певною мірою на оцінку здобувачів міри впливу освітнього середовища могла вплинути академічна успішність.

Проте, чи дійсно лише академічна успішність впливає на оцінку здобувачами освітнього середовища чи все ж таки це обумовлено об'єктивною думкою, яка заснована на аналізі його загальновідомих критеріїв.

Найбільш важливими критеріями на думку здобувачів були безпека, психологічний комфорт та доступність викладача для здобувачів. В даному контексті можна зазначити, що вибір цих критеріїв може бути обумовлений впливом хронічного стресу, оскільки досить часто він супроводжується почуттям самотності, безпорадності, тривоги та гострої потреби в спілкуванні [6; 8]. Саме тому, що освітнє середовище може забезпечити потреби в боротьбі зі стресом це і є тим критерієм, за допомогою якого перш за все відбувається оцінка якості освітнього середовища та його впливу на психологічний стан здобувачів [7; 8].

Крім того, зазначені результати можуть бути обумовлені впливом хронічного стресу, в умовах якого останні роки проживає сучасна молодь. Загальновідомим є той факт, що він являє собою неспецифічну реакцію на уявну чи справжню загрозливу ситуацію, яка може виникати у відповідь на дію стресора, який своєю чергою може призводити до порушення психологічного стану людини [8; 9]. Спеціалісти вважають, що під час здійснення навчального процесу у всіх задіяних в ньому осіб, можуть час від часу виникати негативні емоційні стани, наприклад, безпорадність, неспокій, страх, стурбованість, пригнічення [9; 10]. Дані емоційні стани найчастіше виникали у здобувачів вищої освіти, які приділяли найбільшу увагу своїй успішності і переймаються відсутністю знань, умінь і особистісних якостей чи бази знань та навичок сформованої з урахуванням попереднього досвіду [11]. До того ж багатьом здобувачам притаманне заниження своїх знань, вольових і когнітивних здібностей, що своєю чергою може суттєво вплинути на якість навчального процесу і відповідно на освітнє середовище [12; 13]. До того ж на суб'єктивну оцінку освітнього середовища можуть вплинути особистісні фактори, а саме: невміння раціонально планувати та розподіляти свій час, а також складнощі в засвоєнні навчального матеріалу, які як правило пов'язують з низькою якістю освітнього середовища, а не з індивідуальними якостями здобувачів.

До того ж стрес та міжособистісні конфлікти в групі, булінг або навіть кібербулінг можуть створити передумови для погіршення ментального здоров'я та когнітивних розладів і академічної успішності здобувача [5; 14].

В межах нашого дослідження здобувачі більшою мірою визначали роль стресу на освітнє середовище, аніж міжособистісних конфліктів. Крім того, ще одним фактором який суттєвим чином впливав на психологічний стан та професійний розвиток є застосування інтерактивних технологій в навчальному процесі. Дані результати чітко вказують на вплив зовнішніх чинників, зокрема матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу.

Крім того, варто зазначити, що ключовими факторами, які можуть впливати на суб'єктивну оцінку здобувачами освітнього середовища є його

розгляд через призму власної успішності, на яку своєю чергою впливає незадоволеність власними зусиллями, відчуття втоми, розчарування в собі та обраній спеціальності, почуття апатії, оцінка поведінки викладачів закладу вищої освіти, створення відчуття психологічного комфорту [15; 17; 19; 21]. Власне проведені дослідження певною мірою підтверджують дані проведеного дослідження літературних джерел.

Проте, є певні дані, які свідчать про вплив стресу, який першочергово може бути пов'язаний з сімейними обставинами та ситуацією в країні, а також він може бути обумовлений негативним впливом освітнього середовища, тобто постійним невдоволенням організацією освітнього процесу, графіком та надмірними навчальними навантаженнями, непропорційним розподілом годин на вивчення тем та дисциплін [16; 18; 20; 22]. Водночас стрес, який виникає в таких обставинах є чинником, який призводить до формування нервово-психічних реакцій, які в подальшому стають чинником розвитку соматичної патології.

Висновки. Отже, засновуючись на даних проведеного дослідження можливо зробити висновок щодо впливу освітнього середовища на психологічний стан та професійне зростання. Оскільки поєднання стресу, який обумовлений, наприклад сімейними обставинами чи ситуацією в країні в цілому, що разом з несприятливим освітнім середовищем створює додатковий стрес, який призводить до психологічного виснаження, втоми, розвитку апатії та байдужості до навчальної діяльності. Крім того, загальновідомо, що хронічний стрес негативно позначається на регуляторних системах організму, що може призвести до когнітивних та ментальних розладів, ендокринної дисфункції і пригнічення імунної системи, що своєю чергою може розглядатись як фактор ризику більш важкої органічної патології.

До того ж розлади ментального здоров'я і розлади когнітивної функції можуть стати фактором, який призводить до втрати мотивації до навчання, зневіри в своїх силах, неможливості запам'ятовувати новий матеріал, що може стати причиною або відмови від здобуття освіти чи припинення професійного розвитку та втрати прагнення до кар'єрного зростання.

Література:

1. Биков В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти // Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». (1) 2020, с. 27-36.
2. Гуревич Р., Гордійчук Г., Кобиця В., Коношевський Л. Цифрове освітнє середовище в закладах освіти // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. (73) 2023, с. 7-12.
3. Гуревич Р., Коношевський Л., Коношевський О., Кобиця В., Люльчак С. Роль цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти у формуванні диджитальної культури студентів // Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems. (71) 2024, с. 5-21.
4. Гордійчук Г. Б., Данилишина К. О. Використання інформаційноосвітнього середовища у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання // Становлення

ISSN 2786-4952 Online

особистості майбутнього фахівця в умовах підготовки до професійно-педагогічної діяльності: діалог зі стейкхолдерами: монографія/за ред. акад. РС Гуревича. Вінниця: ТОВ «Друк», 2022, 179.

5. Шишкіна М. П., Попель М. В. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень // Інформаційні технології і засоби навчання, (37, вип. 5) 2013, с. 66-80.

6. Adako O. P., Adeusi O. C., Alaba P. A. Enhancing education for children with ASD: a review of evaluation and measurement in AI tool implementation // *Disabil Rehabil Assist Technol.* 20(6) 2025, p. 1578-1595. doi: 10.1080/17483107.2025.2477678. Epub 2025 Mar 13. PMID: 40079459.

7. Caldicott C.V. Revisiting Moral Courage as an Educational Objective// *Acad Med.* 98(8) 2023, p. 873-875. doi: 10.1097/ACM.0000000000005239. Epub 2023 Apr 11. PMID: 37043766.

8. Clement T. On the place of educational theory in the professional development of clinical educators// *Educ Prim Care.* 36(3) 2025, p. 64-67. doi: 10.1080/14739879.2025.2475348. Epub 2025 Mar 16. PMID: 40091233.

9. Edelman E. A., Logan K., Ingram Nissen T., Reed E. K., Wicklund C., Duquette D., Dellefave-Castillo L. A team-based approach to cardiogenomic education // *J Genet Couns.* 33(1) 2024, p. 216-221. doi: 10.1002/jgc4.1798. Epub 2023 Oct 18. PMID: 37849384.

10. Kamel-ElSayed S., Uhley V. An innovative educational approach to teach high school students the physiological mechanisms and nutrition concepts associated with the development of obesity// *Adv Physiol Educ.* 48(3) 2024, p. 648-654. doi: 10.1152/advan.00133.2023. Epub 2024 Jun 13. PMID: 38870265.

11. Keshmiri F. The effect of the Educational Scholar Program as a longitudinal faculty development program on the capability of educators as scholars // *BMC Med Educ.* 23(1) 2023, p. 691. doi: 10.1186/s12909-023-04682-7. PMID: 37740171; PMCID: PMC10517549.

12. Kinney D. A., Gaiser R. Faculty as Teachers: Career Development for the Clinician-Educator // *Int Anesthesiol Clin.* 62(3) 2024, p. 8-14. doi: 10.1097/AIA.0000000000000440. Epub 2024 May 13. PMID: 38736404.

13. Knopp M. I., Warm E. J., Weber D., Kelleher M., Kinnear B., Schumacher D. J., Santen S. A., Mendonça E., Turner L. AI-Enabled Medical Education: Threads of Change, Promising Futures, and Risky Realities Across Four Potential Future Worlds // *JMIR Med Educ.* (9) 2023, P. e50373. doi: 10.2196/50373. PMID: 38145471; PMCID: PMC10786199.

14. Malhotra A., Moultry A. M., Martin T. S., Franklin C. J., Yarbrough T., Hughes J. A Critical Appraisal of Educational Theory to Examine HBCU and Black Students' Professional Identity Formation // *Am J Pharm Educ.* 87(11) 2023, p. 100547. doi: 10.1016/j.ajpe.2023.100547. Epub 2023 Jun 17. PMID: 37336325.

15. Malmut L., Ng A. Near-peer teaching in simulation // *Clin Teach.* 20(5) 2023, P. e13645. doi: 10.1111/tct.13645. Epub 2023 Aug 26. PMID: 37632300.

16. Mamede S. Challenges and Opportunities for the Development of Medical Education Research // *Arq Bras Cardiol.* 119(5 suppl 1) 2022, p. 1-3. English, Portuguese. doi: 10.36660/abc.20220434. PMID: 36449951; PMCID: PMC9750198.

17. McGaghie W. C., Barsuk J. H., Salzman D. H. Simulation-Based Mastery Learning Curriculum Development Workbook // *Simul Healthc.* 20(1S Suppl 1) 2025, P. S1-S13. doi: 10.1097/SIH.0000000000000824. PMID: 39932253.

18. Sharma N., Steinhagen E., Marks J. M., Ammori J. B. Development of a Competency Framework Defining Effective Surgical Educators // *J Surg Educ.* 81(3) 2024, p. 388-396. doi: 10.1016/j.jsurg.2023.11.017. Epub 2023 Dec 22. PMID: 38142151.

19. Spicer J. O., Rockney D., Massart A. Optimizing the Educational Value of Bedside Rounds by Exploring Perceptions of Internal Medicine Residents // *South Med J.* 115(5) 2022, p. 294-300.
20. Suiter S.V., Meadows M. L. Educational Attainment and Educational Contexts as Social Determinants of Health // *Prim Care.* 50(4) 2023, p. 579-589. doi: 10.1016/j.pop.2023.04.007. Epub 2023 Jun 4. PMID: 37866832.
21. Park J., Han A. Y. Medication safety education in nursing research: Text network analysis and topic modelling // *Nurse Educ Today.* (121) 2023, p. 105674. doi: 10.1016/j.nedt.2022.105674. Epub 2022 Dec 1. PMID: 36481524.
22. Williams E., Fernandes R. D., Choi K., Fasola L., Zevin B. Learning Outcomes and Educational Effectiveness of E-Learning as a Continuing Professional Development Intervention for Practicing Surgeons and Proceduralists: A Systematic Review // *J Surg Educ.* 80(8) 2023, p. 1139-1149. doi: 10.1016/j.jsurg.2023.05.017. Epub 2023 Jun 13. PMID: 37316431.

References:

1. Bykov V. Yu., Spirin O. M., Pinchuk O. P. (2020) Suchasni zavdannia tsyfrovoy transformatsii osvity [Modern challenges of digital transformation of education]. *Visnyk Kafedry YuNESKO «Neperervna profesiina osvita XXI stolittia» - Bulletin of the UNESCO Chair “Continuing Professional Education for the 21st century”*, (1), 27-36 [in Ukrainian].
2. Hurevych R., Hordiichuk H., Kobysia V., Konoshevskiy L. (2023) Tsyfrove osvitnie seredovyshe v zakladakh osvity [Digital educational environment in educational institutions]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Seriya: Pedahohika i psykholohiia – Scientific notes of the Mykhailo Kotsiubynskiy Vinnytsia State Pedagogical University. Series: Pedagogy and Psychology*, (73), 7-12 [in Ukrainian].
3. Hurevych R., Konoshevskiy L., Konoshevskiy O., Kobysia V., Liulchak S. (2024) Rol tsyfrovoho osvitnoho seredovysheha zakladu vyshchoi osvity u formuvanni dydzhitalnoi kultury studentiv [The role of the digital educational environment of a higher education institution in shaping the digital culture of students]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems.* (71), 5-21 [in Ukrainian].
4. Hordiichuk H. B., Danylyshyna K. O. (2022) Vykorystannia informatsiinoosvitnoho seredovysheha u pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia [Using the information and educational environment in the training of future teachers of vocational training]. *Stanovlennia osobystosti maibutnoho fakhivtsia v umovakh pidhotovky do profesiino-pedahohichnoi diialnosti: dialoh zi steikkholderamy: monohrafiia/za red. akad. RS Hurevycha. Vinnytsia: TOV «Druk» - Formation of the personality of a future specialist in the conditions of preparation for professional and pedagogical activity: dialogue with stakeholders: monograph/ed. Acad. RS Gurevich. Vinnytsia: LLC «Druk», 179 [in Ukrainian].*
5. Shyshkina M. P., Popel M. V. (2013) Khmaro oriientovane osvitnie seredovyshe navchalnoho zakladu: suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku doslidzhen [Cloud-based educational environment of an educational institution: current state and prospects for research development]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia – Information technology and learning tools*, (37, vyp. 5), 66-80 [in Ukrainian].
6. Adako O. P., Adeusi O. C., Alaba P. A. (2025). Enhancing education for children with ASD: a review of evaluation and measurement in AI tool implementation. *Disabil Rehabil Assist Technol*, 20(6), 1578-1595. doi: 10.1080/17483107.2025.2477678. Epub 2025 Mar 13. PMID: 40079459.
7. Caldicott C.V. (2023). Revisiting Moral Courage as an Educational Objective. *Acad Med*, 98(8), 873-875. doi: 10.1097/ACM.0000000000005239. Epub 2023 Apr 11. PMID: 37043766.

8. Clement T. (2025) On the place of educational theory in the professional development of clinical educators. *Educ Prim Care*, 36(3), 64-67. doi: 10.1080/14739879.2025.2475348. Epub 2025 Mar 16. PMID: 40091233.
9. Edelman E. A., Logan K., Ingram Nissen T., Reed E. K., Wicklund C., Duquette D., Dellefave-Castillo L. (2024). A team-based approach to cardiogenomic education. *J Genet Couns*, 33(1), 216-221. doi: 10.1002/jgc4.1798. Epub 2023 Oct 18. PMID: 37849384.
10. Kamel-ElSayed S., Uhley V. (2024). An innovative educational approach to teach high school students the physiological mechanisms and nutrition concepts associated with the development of obesity. *Adv Physiol Educ*, 48(3), 648-654. doi: 10.1152/advan.00133.2023. Epub 2024 Jun 13. PMID: 38870265.
11. Keshmiri F. (2023). The effect of the Educational Scholar Program as a longitudinal faculty development program on the capability of educators as scholars. *BMC Med Educ*, 23(1), 691. doi: 10.1186/s12909-023-04682-7. PMID: 37740171; PMCID: PMC10517549.
12. Kinney D. A., Gaiser R. (2024). Faculty as Teachers: Career Development for the Clinician-Educator. *Int Anesthesiol Clin*, 62(3), 8-14. doi: 10.1097/AIA.0000000000000440. Epub 2024 May 13. PMID: 38736404.
13. Knopp M. I., Warm E. J., Weber D., Kelleher M., Kinnear B., Schumacher D. J., Santen S. A., Mendonça E., Turner L. (2023). AI-Enabled Medical Education: Threads of Change, Promising Futures, and Risky Realities Across Four Potential Future Worlds. *JMIR Med Educ*, (9), e50373. doi: 10.2196/50373. PMID: 38145471; PMCID: PMC10786199.
14. Malhotra A., Moultry A. M., Martin T. S., Franklin C. J., Yarbrough T., Hughes J. (2023). A Critical Appraisal of Educational Theory to Examine HBCU and Black Students' Professional Identity Formation. *Am J Pharm Educ*, 87(11), 100547. doi: 10.1016/j.ajpe.2023.100547. Epub 2023 Jun 17. PMID: 37336325.
15. Malmut L., Ng A. (2023). Near-peer teaching in simulation. *Clin Teach*, 20(5), e13645. doi: 10.1111/tct.13645. Epub 2023 Aug 26. PMID: 37632300.
16. Mamede S. (2022). Challenges and Opportunities for the Development of Medical Education Research. *Arq Bras Cardiol*, 119(5 suppl 1), 1-3. English, Portuguese. doi: 10.36660/abc.20220434. PMID: 36449951; PMCID: PMC9750198.
17. McGaghie W. C., Barsuk J. H., Salzman D. H. (2025). Simulation-Based Mastery Learning Curriculum Development Workbook. *Simul Healthc*, 20(1S Suppl 1), S1-S13. doi: 10.1097/SIH.0000000000000824. PMID: 39932253.
18. Sharma N., Steinhagen E., Marks J. M., Ammori J. B. (2024). Development of a Competency Framework Defining Effective Surgical Educators. *J Surg Educ*, 81(3), 388-396. doi: 10.1016/j.jsurg.2023.11.017. Epub 2023 Dec 22. PMID: 38142151.
19. Spicer J. O., Rockney D., Massart A. (2022). Optimizing the Educational Value of Bedside Rounds by Exploring Perceptions of Internal Medicine Residents. *South Med J*, 115(5), 294-300.
20. Suiter S.V., Meadows M. L. (2023). Educational Attainment and Educational Contexts as Social Determinants of Health. *Prim Care*, 50(4), 579-589. doi: 10.1016/j.pop.2023.04.007. Epub 2023 Jun 4. PMID: 37866832.
21. Park J., Han A. Y. (2023). Medication safety education in nursing research: Text network analysis and topic modelling. *Nurse Educ Today*, (121), 105674. doi: 10.1016/j.nedt.2022.105674. Epub 2022 Dec 1. PMID: 36481524.
22. Williams E., Fernandes R. D., Choi K., Fasola L., Zevin B. (2023). Learning Outcomes and Educational Effectiveness of E-Learning as a Continuing Professional Development Intervention for Practicing Surgeons and Proceduralists: A Systematic Review. *J Surg Educ*, 80(8), 1139-1149. doi: 10.1016/j.jsurg.2023.05.017. Epub 2023 Jun 13. PMID: 37316431.

Дата першого надходження статті до видання: 25.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026

Журнал

«Перспективи та інновації науки»

№ 5(63) 2026

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд. 11, оф 68, м. Київ, 04070.